

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 15CoE/182/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215208837
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bzdúšek
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4215208837.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Bzdúška a členov senátu JUDr. Martiny Balegovej a JUDr. Pavla Lukáča, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpený advokátskou kanceláriou Advocate s.r.o., Pribinova 25, Bratislava IČO: 36 865 141, proti povinnému: M. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. H. XXXX/XX, Y., o vymozenie sumy 167,- eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 10Er/792/2015-16 zo dňa 25.08.2015, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Komárno č. k. 10Er/792/2015-16 zo dňa 25.08.2015 p o t
v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len Exekučný poriadok), § 35, § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 1, § 2, § 3, § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že rozhodcovská zmluva, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa, t.j. oprávneného. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Keďže rozhodcovská zmluva nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná (ide o zmluvu formulárového typu určenú pre veľké množstvo spotrebiteľov, ktorej obsah je daný vopred), a fakticky núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu, je neprijateľná. Spotrebiteľ nemá skutočnú možnosť ovplyvniť samotnú existenciu a znenie rozhodcovskej zmluvy, pretože alternatíva riešenia sporov pred konkrétnym rozhodcovským súdom mu bola de facto vnútená. Zároveň sa dá dôvodne predpokladať, že v prípade vzniku sporu medzi zmluvnými stranami, si oprávnený zvolí riešenie sporu pred rozhodcovským súdom, ktorý si sám určil, čo je v podstate súdu známe aj z jeho úradnej činnosti v obdobných prípadoch. Rozhodcovská zmluva umožňujúca dodávateľovi výber rozhodcovského konania nenapĺňa záujem na ochrane spotrebiteľa, prieči sa dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto zmluvy odporuje dobrým mravom. Z hľadiska ochrany spotrebiteľa nie je rozdiel medzi výhradnou rozhodcovskou zmluvou a voľbou dodávateľa, ktorý spotrebiteľovi rozhodcovské konanie vnúti ako najvhodnejší spôsob rozhodovania sporu. Spotrebiteľ sa zároveň podpisom rozhodcovskej zmluvy reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu vrátane možnosti zrušenia rozhodnutia Stáleho rozhodcovského súdu v rámci obnovy konania podľa ustanovení

OSP. Spotrebiteľ musí mať vždy právo obrátiť sa na všeobecný súd. Ak aj je v rozhodcovskej zmluve uvedené, že v prípade, že sa spotrebiteľ obráti ako prvý na všeobecný súd, v tom prípade už nemôže dodávateľ riešiť spor na rozhodcovskom súde, je to vo väčšine prípadov neúčinné. Málokto spotrebiteľ je totiž tak právne zdatný, aby sa ako prvý obrátil na súd, zvlášť ak ide o uplatňovanie práv z pohľadávky, na zaplatenie ktorej je sám zaviazaný. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Ak je rozhodcovská zmluva neplatná, rozhodcovský rozsudok nie je materiálne vykonateľným exekučným titulom. Súd prvej inštancie preto zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celom rozsahu.

4. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Namietal, že súd vec nesprávne právne posúdil, nakoľko prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti, ktorú mu zveril Exekučný poriadok. Súd v prejednávanej veci na zistený skutkový stav aplikoval aj ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní, z čoho mal oprávnený za preukázané, že súd na správne zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právny predpis. Dodal, že súd v rámci preskúmvania materiálnej stránky nemôže preskúmvávať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa súd opiera v napadnutom uznesení stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Zdôraznil, že postupom súdu v tejto veci dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Namietal ďalej, že došlo k neúplnému zisteniu skutkového stavu súdom prvej inštancie, pretože v niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nedostatočného zisťovania skutkového stavu. Namietal ďalej s poukazom na § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, že za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, pričom cieľom tejto úpravy je umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde si uplatnia svoje práva. V danej veci teda súd konal nad rámec zákonných ustanovení. Na základe uvedeného preto oprávnený žiadal, aby súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako aj postup súdu, ktorý mu predchádzal v medziach podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP) a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia zistil, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné. Rozhodol tak bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP.

6. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie spísaným vo forme zápisnice domáhal u súdneho exekútora voči povinnému vykonania exekúcie. Oprávnený predložil ako exekučný titul rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Slovenskej rozhodcovskej a.s., Karloveské rameno 8, Bratislava, IČO: 35 922 761 vedený pod sp. zn. SR 13661/14 zo dňa 12.11.2014. Dňa 07.05.2015 doručil súdny exekútor Okresnému súdu Komárno žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Následne súd prvej inštancie vydal napadnuté uznesenie.

7. Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku účinného od 01.01.2015, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

8. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na

podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúmava.

9. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

10. Podľa § 45 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

11. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

12. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, proti rozhodnutiu súdu podľa odsekov 1 a 2 je prípustný opravný prostriedok.

13. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

16. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, a preto s poukazom na § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

17. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti dodáva, že právna úprava spotrebiteľskej zmluvy je v našom právnom poriadku obsiahnutá v § 52 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Podmienkou pre posudzovanie zmlúv ako spotrebiteľských je skutočnosť, že zmluvnými stranami sú dodávateľ a spotrebiteľ, pričom jej charakteristickým znakom je to, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ bez možnosti spotrebiteľa tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Charakteristickým znakom týchto zmlúv je to, že sú spravidla vopred pripravené na formulároch a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu týchto zmlúv alebo ich zmien. Súd prvej inštancie preto správne posúdil predmetný právny vzťah ako spotrebiteľský, na ktorý sa musí použiť spotrebiteľské právo.

18. V tomto smere je potrebné poukázať aj na § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní v spojení s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V zmysle týchto ustanovení, v prípade, ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, exekučný súd pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie musí posudzovať aj to, či bol rozhodcovský rozsudok vydaný v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní a či nie sú naplnené dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní. Ak by exekučný súd tieto dôvody zistil, musí exekúciu zastaviť. V prípade, ak by takéto dôvody súd zistil už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie môže žiadosť o udelenie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zamietnuť, nakoľko by bolo nelogické vydať poverenie a následne exekúciu zastaviť.

19. Súd prvej inštancie preto v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní správne preskúmal nielen žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul, ale aj zmluvu o úvere, a to v súlade s ustanoveniami, ktoré upravujú spotrebiteľské vzťahy, nakoľko predmetná zmluva o úvere môže obsahovať viaceré neprijateľné podmienky.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu jednou z neprijateľných podmienok tak ako správne ustálil aj súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, je aj samotná rozhodcovská doložka, ktorá akákoľvek, bez ohľadu na jej formu a znenie obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa a nebola individuálne dojednaná. Takáto rozhodcovská doložka je preto podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V predmetnom exekučnom konaní ide o tento prípad. Značná nerovnováha v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa bola spôsobená aj tým, že spotrebiteľovi bolo zároveň týmto postupom odňaté právo brániť sa a podať žalobu alebo akýkoľvek iný opravný prostriedok na všeobecný súd, pričom ide o právo spotrebiteľa upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky) a taktiež nebola individuálne dojednaná, spotrebiteľ si ju nemohol osobitne vyjednať a nemal reálnu možnosť ovplyvniť jej obsah.

21. Odvolací súd preto považuje celý postup od rozhodcovskej doložky až po rozhodcovský rozsudok za prejav zneužitia práv dodávateľa. Ide o také konanie dodávateľa, ktorý si vlastne takýmto postupom zaobstará ekvivalent rozsudku súdu takmer na akékoľvek plnenie zo zmluvy, pričom výkon práv oprávneného - dodávateľa podľa predmetnej rozhodcovskej doložky, ktorá je neplatná, považuje odvolací súd za nezlučiteľný s dobrými mravmi a právnou úpravou ochrany spotrebiteľa. Preto odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne už v štádiu rozhodovania exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aplikoval § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní, nakoľko súdny exekútor žiadal vykonať exekúciu na podklade exekučného titulu, ktorý vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti (neplatnú rozhodcovskú doložku) ani nemal byť vydaný. S poukazom na charakter predmetnej rozhodcovskej doložky rozhodcovský súd nemal ani právomoc rozhodovať spor účastníkov konania. Súd prvej inštancie preto taktiež správne zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie ako celok.

22. V intenciách vyššie uvedených zákonných skutočností odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vo výroku vecne správne.

23. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon v § 420 až § 423 CSP pripúšťa. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom okrem prípadov uvedených v § 429 ods. 2 CSP.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.